

Feszültség a határrétegben

„A határréteg két oldalán lévő donor és akceptor atomok helyhez kötött ionjai miatt a félvezető anyag ezen részei elektromosan nem lesznek semlegesek, töltött zóna alakul ki a határréteg két oldalán. A tértöltésnek megfelelően potenciálkülönbség lesz a két réteg között. Kis nyitóirányú feszültség esetén a diódán gyakorlatilag nem folyik áram. Ha a (külső) feszültség eléri a diffúziós potenciál értékét, a küszöbfeszültséget, az áram megindul és meredeken emelkedni kezd.”

A félvezetők tudományából vett néhány mondat, most példabeszédnek is nagyon találó: a feszültség elérte a küszöbfeszültség szintjét és a munkaerőáram megindult és meredeken emelkedni kezdett. Mint ismert, idén – stílszerűen a munkaünnepétől – megszűntek az osztrák munkaerőpiacon a magyar munkavállalókkal szemben a még meglévő korlátozások. Először a határréteghez közeliek (a pozitív donorok), a legjobbak léptek át, üres helyeket hagyva maguk mögött. Mentek a jó haszongépjármű-szerelők, a fényezők, diagnoszták, akikre a határ (réteg) túloldalán igen nagy szükség van. Majd a távolabbiak is felbátorodtak, felbátorodnak. Nem kell ahhoz tömeges migráció, hogy egy szakma leüljön. Egy szervizt egy jó fényező, problémamegoldó villanyász, „nagyvasas” ha elhagyja, nem egykönnyen heverí ki. És odaát égető szükség van a jó munkaerőre. Bizonyára tudja a kedves olvasó, hogy 2011. első öt hónapjában mennyi új autót adtak el Magyarországon. Nem sokat, mindösszesen 18 913-at. És Ausztriában? 155 575 darabot. Ha ehhez

hozzá vesszük, hogy tavaly Ausztriában 328 563 új autót adtak el és nálunk 45 081-et, (mindezek ACEA-adatok), akkor az osztrák javítói igényt nem kell különösebben indokolni.

A feszültség nő a „határrétegben”, a vonzerőt a fizetés adja. A szakipari kézműves munkák általában jól fizetők, ezen belül feljövőben van az autószerelés, de a minőségi követelmények is nőttek. Az alulfizetéstől sem kell félni, mert az osztrák szabályok szerint a minimálbérnél alacsonyabb bérezés törvénybe ütközik, büntetendő.

Azt, hogy kik mennek át, kik kellene odaát, tudjuk: általában az alkalmazott autószerelői körből kerülnek ki, a fiatalabbak, az új technikához értők. Ők dolgoznak, dolgoztak a márkaszervizekben. Túlfizetve nincsenek. Maszekok pedig nem akarnak, nem tudnak lenni.

Meddig tarthat a kivonulás? Ki tudja, talán telítődik ez a piac is és beáll egy valamiféle egyensúly.

Arra belátható időn belül nincs esély, hogy javuljanak – elvárhatóan megduplázódjanak – nálunk e szakmakörben a fizetések. A munka kevés (lásd az újautó-eladási számokat), és a márkaszervizekben domináns „garanciális” munkákat a gyár igen kedvezőtlenül számolja el. Az ügyfelek érzékenységük miatt jobban figyelnek a számlára, alkatrészárakra. Hamar érhet egy szervizt bizalomvesztés, ha a dátumot is a számlához írják, ha sorra feleslegesen cserélik az alkatrészeket, és kifizettetik, ha akcióik csak a becsábítást szolgálják, de a végén mégiscsak súlyos az összeg. Ezek minden szerviztípusra igazak. A márkaszervizek külön gondja,

DR. NAGYSZOKOLYAI IVÁN

ha a vitatott esetek ügyintézése hónapokig tart, mert látszik az importőrön (talán a gyár is nyomja őket), hogy nemigen akarja megoldani a problémát.

A munka kevés azért is, mert egyes szomszédos országokban olcsóbb és minőségi is a szervizmunka, és olcsóbb az alkatrész is. Ez is a „határrétegben” működő hazai szervizeket sújtja. A szlovák rendszámok javítani, vizsgáztatni is átvizik kocsijukat.

A munka kevés, mert a feketegazdaság sokat elszív belőle. A feketemunka ellen küzdünk, már vagy 30–40 éve. (Nem új a probléma, a szerelők az AFIT-időkben is otthonra irányították ügyfeleiket.) A szakmában sokan azt mondják, hogy rájuk kell küldeni a hatóságokat, fel kell őket jelenteni. Ez, az, ami nem megy már vagy 30–40 éve. Talán, ha el lehetne zárni az őket eltető utakat: nem kell alkatrészt adni nekik, csak a legálisan dolgozó iparosoknak. Tudom, hogy ez sem lehetséges, mert az alkatrész-kereskedelemnek és a márkaszervizek pultos eladásának is komoly tétel. Figyelni kell arra, hogy a márkaszerviz szerelők ne dolgozzanak otthon is. Tudom, hogy e nélkül nehezen élnek. El kell érni a biztosítók számla és áfa nélküli kifizetéseit. Tudjuk, kik feszülnek ellene. Egy szó, mint száz, feltételeket kell ahhoz teremteni, hogy otthon lehessünk itthon, mert tudunk boldogulni.